

OBSAH

ÚVOD	12
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	14
ČÁST A	
OBECNÁ ČÁST	17
I. ZÁKLADNÍ INSTITUTY PRACOVNÍHO PRÁVA, SOUVISEJÍCÍ S ODMĚŇOVÁNÍM ZA PRÁCI	19
1. Účastníci pracovněprávních vztahů	20
1.1 Zaměstnavatel	20
1.2 Zaměstnanci	22
2. Zastoupení	26
2.1 Podmínky zastoupení	26
2.2 Plná moc	27
2.3 Zastoupení na základě rozhodnutí soudu	28
3. Pracovní poměr	29
3.1 Úkony před vznikem pracovního poměru	29
3.2 Vznik pracovního poměru	35
3.2.1 Pracovní smlouva	35
3.2.1.1 Den nástupu do práce	36
3.2.1.2 Druh práce	37
3.2.1.3 Místo výkonu práce	38
3.2.1.4 Další ujednání v pracovní smlouvě	38
3.2.2 Jmenování	43
3.2.3 Volba	44
3.3 Typy pracovního poměru	45
3.3.1 Pracovní poměr podle doby trvání	45
3.3.2 Vedlejší pracovní poměr, souběžný pracovní poměr, vedlejší činnost	47
3.4 Změny obsahu pracovního poměru	52
3.4.1 Převedení zaměstnance	53
3.4.2 Přeložení zaměstnance	56
3.4.3 Pracovní cesta	58
3.5 Skončení pracovního poměru	60

3.5.1	Základní informace	60
3.5.2	Skončení pracovního poměru dohodou	63
3.5.3	Výpověď	66
3.5.4	Okamžité zrušení pracovního poměru	69
3.5.5	Zrušení pracovního poměru ve zkušební době	71
3.5.6	Skončení pracovního poměru na dobu určitou	72
3.5.7	Skončení pracovního poměru založeného jmenováním a volbou	73
3.5.8	Mzdové (platové) a další nároky spojené se skončením pracovního poměru a při platební neschopnosti zaměstnavatele	75
4.	Pracovní doba a doba odpočinku	79
4.1	Pracovní doba a rozvrh pracovních směn	79
4.2	Pracovní pohotovost	82
4.3	Práce přesčas	85
4.4	Noční práce	87
5.	Překážky v práci	87
5.1	Překážky na straně zaměstnance	88
5.2	Překážky na straně zaměstnavatele	91
6.	Mateřská a rodičovská dovolená	93
7.	Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	94
7.1	Dohoda o provedení práce	96
7.2	Dohoda o pracovní činnosti	97
7.3	Odměňování prací konaných na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	99
8.	Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů	100
9.	Právní úprava mzdy (platu) v ZPr	102
II.	ZÁKON O STÁTNÍ SLUŽBĚ	105
III.	MZDA, PLAT A JINÉ ODMĚNY ZA PRÁCI	109
1.	Mzda a plat – odměny za práci zaměstnanců v pracovním poměru	109
2.	Jiná plnění poskytovaná v souvislosti s výkonem práce, pracovním poměrem a jeho skončením	111
2.1	Průměrný výdělek a náhrada mzdy (platu)	111
2.2	Cestovní náhrady	113
2.2.1	Náhrady při pracovní cestě	113

2.2.2	Náhrada prokázaných jízdních výdajů	114
2.2.3	Náhrada prokázaných výdajů za ubytování	115
2.2.4	Stravné	115
2.2.5	Náhrada prokázaných nutných vedlejších výdajů	116
2.2.6	Náhrada prokázaných jízdních výdajů za cesty k návštěvě rodiny	116
2.2.7	Náhrady při přeložení a při přijetí	117
2.2.8	Jiné a vyšší náhrady	117
2.2.9	Náhrady při zahraničních pracovních cestách	117
2.2.10	Stravné při zahraničních pracovních cestách	117
2.2.11	Společná ustanovení pro poskytování cestovních náhrad při tuzemské a zahraniční pracovní cestě	118
2.2.12	Náhrady podle NPNVZ	119
2.3	Odměna za pracovní pohotovost	120
2.4	Odstupné	121
2.5	Náhrada za opotřeбенí vlastního náradí, zařízení a předmětů zaměstnance	125

ČÁST B

ODMĚŇOVÁNÍ	126
----------------------	-----

I. MZDA V PODNIKATELSKÉ SFĚŘE 127

1.	Historický vývoj, mzdová reforma v roce 1992, její základní charakteristika, cíle a základní principy zákonné úpravy	127
1.1	Pojem mzdy v historických souvislostech	127
1.2	Pojetí mzdy před mzdovou reformou 1992	128
1.3	Mzdová reforma	129
1.4	Základní principy zákonné úpravy (ZM)	129
2.	Odměňování podle ZM	130
2.1	Rozsah působnosti ZM	130
2.2	Pojem mzdy	130
2.3	Jiná plnění v souvislosti se zaměstnáním	131
2.4	Mzda zaměstnance	131
2.4.1	Způsob sjednání (stanovení) mzdy zaměstnanci	132
2.4.2	Stejná mzda za stejnou práci a za práci stejně hodnoty	133
2.5	Ochrana výše mzdy	134
2.5.1	Minimální mzda	134
2.5.2	Minimální mzdové tarify	135
2.6	Mzda za práci přesčas	136

2.7	Mzda a náhrada mzdy za svátek	138
2.8	Mzda za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém pracovním prostředí a za práci v noci	139
2.9	Mzda domácích zaměstnanců	139
2.10	Mzda při vadné práci	140
2.11	Splatnost mzdy	140
2.12	Srážky ze mzdy	142
2.13	Výplata mzdy	142
2.14	Naturální mzda	143
2.15	Mzda při výkonu jiné práce	145
2.16	Odměna za pracovní pohotovost	145
3.	Podnikový mzdový systém	
	a podnikový mzdový předpis	146
3.1	Pojetí podnikového mzdového systému	146
3.2	Vypracování a používání podnikového mzdového systému	148
3.2.1	Přípravná fáze	148
3.2.1.1	Faktory ovlivňující mzdový systém	148
3.2.1.2	Koncepce mzdového systému	152
3.2.2	Tvorba mzdového systému	159
3.2.2.1	Tarifní soustava	159
3.2.2.2	Mzdové příplatky	162
3.2.2.3	Formy mzdy	163
3.3	Podnikový mzdový předpis	168
II.	PLAT VE VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH A SPRÁVĚ	169
1.	Charakteristika a cíle zákonné úpravy platových poměrů zaměstnanců ve veřejných službách a správě	169
2.	Plat podle ZPI	171
2.1	Okruh zaměstnavatelů	171
2.2	Okruh zaměstnanců	172
2.3	Prováděcí nařízení vlády	173
2.4	Kolektivní smlouva a vnitřní platový předpis	174
2.5	Rovnost v odměňování mužů a žen za stejnou práci a za práci stejné hodnoty	176
3.	Platové poměry zaměstnanců	178
3.1	Pojem platu	178
3.2	Platový tarif	179

3.2.1	Postup zaměstnavatele při obsazování pracovních míst	179
3.2.2	Zařazování zaměstnanců do platové třídy	180
3.2.3	Konstrukce platových tarifů	187
3.2.4	Zařazování zaměstnanců do platového stupně	187
3.2.5	Určení platového tarifu	193
3.3	Příplatek za vedení	199
3.4	Příplatek za zastupování	201
3.5	Osobní příplatek	202
3.6	Příplatek za dělenou směnu	203
3.7	Příplatek za noční práci	204
3.8	Příplatek za práci v sobotu a v neděli	205
3.9	Plat a náhradní volno za práci přesčas	205
3.10	Plat a náhradní volno za práci ve svátek	207
3.11	Souběh příplatků	208
3.12	Zvláštní příplatek	209
3.12.1	Zvláštní příplatek podle NZP	209
3.12.2	Zvláštní příplatek za práci ve směnném a nepřetržitém provozu	210
3.12.3	Specifické zvláštní příplatky	210
3.13	Hodnostní příplatek	211
3.14	Další plat	211
3.14.1	Podmínky pro vznik nároku na další plat	211
3.14.2	Výše dalšího platu	213
3.14.3	Zálohy na další plat	214
3.15	Odměny	216
3.16	Splatnost platu	217
3.17	Srážky z platu	219
3.18	Výplata platu	220
3.18.1	Pravidla pro výplatu platu	220
3.18.2	Platový výměr	221
3.19	Odměna za pracovní pohotovost	223
3.20	Plat při výkonu jiné práce	224
4.	Prostředky na platy a na odměny za pracovní pohotovost	225
4.1	Usměrňování prostředků na platy a na odměny za pracovní pohotovost v organizačních složkách státu, státních fondech a v územních samosprávných celcích	226
4.2	Usměrňování prostředků na platy a na odměny za pracovní pohotovost v příspěvkových organizacích	227

III. PLAT A DALŠÍ NÁLEŽITOSTI PŘEDSTAVITELŮ STÁTNÍ MOCI, NĚKTERÝCH DALŠÍCH ORGÁNŮ A SOUDCŮ	229
1. Základní principy právní úpravy	229
2. Ustanovení úvodní, společná, přechodná a závěrečná	232
2.1 Rozsah působnosti	232
2.1.1 Okruh subjektů	233
2.1.2 Platové instituty a další náležitosti	234
2.2 Plat	235
2.2.1 Výše platu	236
2.2.2 Orgány určené k výplatě platu	238
2.2.3 Splatnost platu	238
2.2.4 Srážky z platu	239
2.2.5 Uplatnění nároku	239
2.3 Další plat	240
2.3.1 Výše dalšího platu	241
2.3.2 Podmínky vzniku nároku na další plat	243
2.4 Náhrady výdajů	246
2.4.1 Druhy náhrad	247
2.4.2 Forma náhrad	247
2.4.3 Výše náhrad	248
2.5 Naturální plnění	251
2.6 Odchodné	254
3. Plat a další náležitosti jednotlivých představitelů	257
3.1 Poslanci	257
3.2 Členové vlády	259
3.3 Prezident republiky	260
3.4 Soudci Ústavního soudu	260
3.5 Členové, viceprezident a prezident Nejvyššího kontrolního úřadu	261
3.6 Ředitel Bezpečnostní informační služby	261
3.7 Členové, místopředseda a předseda Rady pro rozhlasové a televizní vysílání	262
4. Plat a další náležitosti soudců	262
4.1 Plat	263
4.2 Zápočet dob	276
4.3 Plat při zastupování	283
4.4 Plat při dočasném přidělení a přeložení soudce	284
4.5 Plat za práci přesčas	289

4.6	Další plat	291
4.7	Náhrady výdajů	291
4.8	Naturální plnění	299
IV.	PLATOVÉ POMĚRY STÁTNÍCH ZÁSTUPCŮ	300
1.	Vývoj právní úpravy	300
2.	Plat	301
3.	Zápočet dob	309
4.	Plat při zastupování	316
5.	Plat při dočasném přidělení a přeložení státního zástupce	318
6.	Plat za práci přesčas a odměna za pracovní pohotovost	323
7.	Další plat	325
8.	Splatnost platu, výplata platu, srážky z platu	329
9.	Naturální plnění	330
V.	ODMĚŇOVÁNÍ ČLENŮ ZASTUPITELSTEV ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	332
1.	Postavení členů zastupitelstev územních samosprávných celků	332
2.	Odměny uvolněných členů zastupitelstva	333
3.	Odměny neuvolněných členů zastupitelstva	335
VI.	ODMĚŇOVÁNÍ DUCHOVNÍCH	337
1.	Právní úprava odměňování duchovních	337
2.	Základní plat duchovních	337
3.	Hodnostní přídavek duchovních	339
4.	Odměny za vyšší výkon	339
5.	Právní úprava poskytování osobních požitků duchovním	340
VII.	ZVLÁŠTNÍ ZPŮSOBY ODMĚŇOVÁNÍ	341
1.	Odměna advokáta	341
2.	Odměna notáře a správce dědictví	343
3.	Odměna znalce a tlumočnicka	344
4.	Odměna přisedícího	345

5. Odměna správce konkurzní podstaty, správce podniku a likvidátora a člena orgánu společnosti jmenovaného soudem, nuceného správce a likvidátora investiční společnosti nebo investičního fondu	348
6. Odměna auditora a asistenta auditora	349
7. Odměna zprostředkovatele a rozhodce	349
8. Odměna člena znalecké komise	350
9. Odměna člena volební komise	350
10. Odměna patentového zástupce	351
11. Hmotné zabezpečení zaměstnanců v hornictví	352
12. Odměna soudního exekutora	353
13. Hmotné zabezpečení osob vykonávajících civilní službu	354

ČÁST C

ÚPLNÁ ZNĚNÍ VYBRANÝCH MZDOVÝCH A PLATOVÝCH PŘEDPISŮ	357
Zákon č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výděлку	358
Nářízení vlády č. 303/1995 Sb., o minimální mzdě	369
Nářízení vlády č. 333/1993 Sb., o stanovení minimálních mzdových tarifů a mzdového zvýhodnění za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém pracovním prostředí a za práci v noci	371
Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech	410
Nářízení vlády č. 330/2003 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě	431
Nářízení vlády č. 469/2002 Sb., kterým se stanoví katalog prací a kvalifikační předpoklady a kterým se mění nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě	455
Seznam povolání a rozpětí platových tříd	458

Nařízení vlády č. 252/1992 Sb., o podmínkách pro poskytování a výši zvláštního příplatku za vykonávání činností ve ztížených a zdraví škodlivých pracovních podmínkách	750
Nařízení vlády č. 447/2000 Sb., o způsobu usměrňování výše prostředků vynakládaných na platy a na odměny za pracovní pohotovost zaměstnanců odměňovaných podle zákona o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech	767
Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev	771
Nařízení vlády č. 86/1993 Sb., o osobních požitcích poskytovaných duchovním církví a náboženských společností	777
Zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců	784
Zákon č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů	802

ČÁST D

SEZNAM SOUVISEJÍCÍCH PŘEDPISŮ (STAV K 1. 1. 2004)	811
--	------------

ČÁST E

VZORY	816
1. Pracovní smlouva	817
2. Dohoda o změně pracovní smlouvy	819
3. Dohoda o vrácení zálohy na další plat	820
4. Platový výměr	821
5. Plná moc	822
6. Vypovězení plné moci	823
7. Rozhodnutí o přiznání odměny	824
8. Vnitřní platový předpis	825
9. Podnikový mzdový předpis	826
10. Zápočet praxe v oboru požadované práce ve vztahu k dosaženému vzdělání podle § 4 odst. 2, 3 a 8 NPI	839